

Stagiunea Teatrului Națiunilor

După cum se știe, Teatrul Națiunilor a devenit, printr-o hotărâre a Congresului I.T.I. din 1973, itinerant. Existența și activitatea sa depind acum de inițiativa și, bineînțeles, de posibilitățile materiale ale centrelor naționale I.T.I., care-i oferă găzduire de la an la an. A fost mai întâi, în 1975, stagiunea varșoviană, urmată de cea de la Belgrad, în 1976, și de cea pariziană (mai modestă), în 1977.

La data scrierii acestor rânduri, s-a încheiat cea de-a patra stagiune a Teatrului Națiunilor, în noua sa ediție (Caracas, 2—16 iulie). Manifestarea — purtând drept emblemă tematică „Teatrul și contextul său istoric” — a adunat un număr mare de spectacole, prezentate în cea

mai mare parte de trupe din America Latină, dar și de câteva europene. Spectacolele au fost secundate de o serie de „evenimente speciale”, dintre care cel mai important pare a fi fost o confruntare a teatrelor din lumea a treia, pe tema „Creația colectivă, ca ipostază a teatrului popular”. Mai consemnăm un colocviu dedicat „Spațiului teatral” și atelierelor „Brecht”, „Stanislavski” și cel dedicat „Actorului, în căutarea propriei sale identități”. Ultima stagiune a Teatrului Națiunilor prezintă, ca preocupare dominantă, căutarea unor căi și mijloace noi pentru dezvoltarea teatrului în America Latină, pentru aprofundarea funcției lui sociale, prin imbinarea celor mai moderne cuceriri ale teatrului mondial, cu valorificarea și revigorarea unor străvechi tradiții naționale și populare.

Margareta Bărbuță

CRONICĂ INVERSĂ

Unde ne sînt fostele speranțe?

Stimate V. G.,

Se obișnuiește ca articolele dintr-o revistă să se bazeze pe scrisorile primite la redacție, și nu invers. Ținînd seama, însă, de titlul acestei rubrici, îmi voi permite să procedez ca atare, adică invers, și să-ți adresez aceste rânduri.

Cu ceva ani în urmă, cînd te-am văzut pe scena celui frumos oraș, ai fost pentru mine o revelație artistică. În același timp, ai fost obiectul și subiectul primei mele încercări de cronică teatrală radiofonică. Nu pot uita creațiile dumitale, în două spectacole de anvergură — unul, din repertoriu clasic românesc, celălalt, din repertoriu universal. (Din aceleași motive pentru care nu ți-am indicat numele, nu voi da nici titlurile pieselor.) Trebuie să-ți mărturisesc că eram profund convins de afirmația pe care o făceam atunci, la începutul

cronicii: „Am senzația certă, stimați ascultători, că cele două recente premiere au scos la lumină un actor de mare talent și cu mari perspective”. Că eu am greșit, în cronică, una dintre previziuni (mă refer la aceea a perspectivei, pentru că nu aș avea dreptul moral să pun la îndoială talentul, mai ales că el era — și mai sper că este — o realitate), că eu am greșit, ziceam, nu e o tragedie.

Mi se pare tragic că această speranță nu s-a confirmat.

Știm că ții cu tot dinadinsul să vii la București; susțineai că numai în Capitală te vei putea afirma cu adevărat. Nu ai întîmpinat nici un fel de opoziție.

Și, de aproape două decenii, nu am mai auzit și nu am mai citit nimic despre dumneata. Te-am văzut de câteva ori pe scenă. Te-am văzut, dar parcă nu erai a-

colo. Te mișcai, spuneai cîte ceva, intrai, ieșeai... și atît!

Căutam ceea ce știam, ceea ce eram sigur că ar fi trebuit să pulseze în arta dumitale. Căutam și nu găseam!

Oare, nici un regizor nu a știut să găsească?

Oare, nu ai făcut nimic ca să fii găsit?

Cum ai putut rezista, să joci, două decenii — așa cum spunea regretatul Tudor Mușatescu — doar „Halebardier XXI” sau „Măgăruș II”? Cum de nu te-ai zbatut, cum de n-ai plecat la alt teatru, pentru a-ți continua realizarea? Cum de te-ai complăcut?

Îmi dau seama că nicio dată nu vei recunoaște faptul că te-ai ratat, că ai devenit un funcționar de scenă. Și totuși, cred că o discuție sinceră ar fi foarte necesară.

Pentru ca aceia care trebuie să mediteze, să o facă!

Mă gîndesc, cu durere în suflet, ce s-ar întîmpla cu zecile și zecile de tinere talente care se află în teatrele din țară (din țară și nu din provincie, pentru că prăfuita expresie nu-și mai are locul) dacă ar repeta „experiența” dumitale. Oare, venirea la București este o condiție a ratării? Nu cred! Oare, rămînerea la teatrele unde și-au început drumul de creație este o condiție a ratării? Nu cred! Oare, regizorii nu vor să vadă talentul? Nu cred!

Realitățile noastre obiective, contemporane, au desecat terenul ratării. Acesta este lucrul esențial pe care îl cred.

Te rog să mă ierți pentru brutalitatea care, eventual, ar părea să răzbată din cuvintele mele. Dar am fost la fel de sincer ca în clipa în care am descoperit, în acel frumos oraș din margine de țară, un actor despre care spuneam că este o speranță, un artist cu perspective.

Al dumitale,
Al. Stark